

Gang efter den anden faae at søle, ofte fuldt faa stor som den lovgivende Indflydelse, Rigsdagens Afdelinger skulde have. I det foreliggende Tilfælde har det ogsaa vist sig, at Konfistoriums Indflydelse er meget betydelig, idet Ministeren jo, som han for et Dieblif siden udtalte, har i sit Forslag næsten helt igjennem fulgt den Indstilling, der var gjort af Konfistorium og dets Udvalg. Det ser ganske vist ud, som om det kun er en Navneforandring, at Lektorer og Docenter blive til faste Professorer; men det maa dog ikke glemmes, at denne Navneforandring tillige skjuler en Lønningssforandring. Smidlertid vil dette jo være at tage under Oveveielse i det Enkelte, naar man faar det til nærmere Forhandling. Men det ærede Medlem mente, at det netop var godt for Universitetet at have saamange faste Pladser som muligt, og at der maasse kunde være Grund til at faae endnu flere, medens de personlige Docentpladser skulde være uheldige, fordi hele Universitetet ikke saaledes kunde anlegge sin Virksomhed efter enkelte Mænd. Men det er nu engang Videnskabens Skjæbne, at den bæres af Personer, og ikke saaledes kan bæres af Institutioner. Naar der opstaar en dygtig Videnskabsmand i et Fag, en fremragende Videnskabsmand, bør Universitetet gjøre Sit til at vinde ham, selv om hans Fag maasse aldrig før har været fremme her tillands, og selv om det vilde være urimeligt at indføre det som normeret Fag ved Universitetet. Dersom det her i Landet mod al Forventning skulde opstaa en stor kinesisk Sprogforsker, som det ærede Medlem fra Sorø (Zahle) talte om, vilde det efter min Mening være fuldkommen rigtigt at vinde ham og give ham personlig en Professorpost, men derfor at oprette en fast Professorpost i kinesisk vilde jeg finde aldeles urimeligt. Sagen er, at, naar de faste Poster ere besatte, og der melber sig nye Mænd, bliver det kun muligt at tage dem derved, at der ydes meget store Summer dertil. Det er ikke sagt, at de Mænd, der ere ansatte i de faste Poster, ere Folk, som man har taget for deres egen Dygtigheds Skyld; man bliver ofte nødt til at tage dem blot for Pladsens Skyld. Var der færre faste Pladser, vilde man for den samme Sum ganske anderledes kunne faae dygtige Kræfter. Med Hensyn til Lønningerne skal jeg bemærke, at det, at de norske Professorer faae højere Lønninger end de, her foreslaas, visnok hænger sammen med, at de norske Embedsmænd eller ialtfald de højere stillede, ere højere lønede end vore, fordi man har Følelsen af, at der er dyrværet at leve deroppe; ogsaa kommer der endnu en Omstændighed til, nemlig, at i Norge er der ikke nogen fast Pensjonsret for Embedsmænd, og altsaa heller ikke for Professorer. Pensjonen fastsettes af Stortinget i hvert enkelt Tilfælde, og det gjør en meget betydelig Forskel med Hensyn til Lønningss-

spørgsmaalet. Den ærede Minister udtalte meget bestemt, at det aldrig kunde være Andet, end at man maatte vedblive at beholde Sammenblandingen imellem en videnskabelig Anstalt og en Examensanstalt. Man har jo andre Steder løst dette Baand, saa jeg har ikke se, hvorfor man ikke ogsaa skulde kunne løse det her. Det følger af sig selv, at Universitetet altid maatte faae en befrugtende Indflydelse ogsaa paa Embedsmændenes Uddannelse, forsaavidt Universitetet da ellers er den videnskabelige Spiisole, det bør være. De Lærebøger, som jeg før talte om at bruge til Embedsexamen, vilde jo i de allerfleste Tilfælde blive skrevne af Universitetsprofessorerne, og disse kunne derved komme til at give Embedsforberedelsen det videnskabelige Snit, den bør have. Det vilde ialtfald kunne blive fuldt saa stort og fuldt saa godt, som det er i Diebliffet. Den ærede Minister mente, at der var en absolut Modsigelse imellem at forlange disse Embedsexaminer ved det theologiske og det juridiske Fakultet indrettede i Eighed med Magisterkonferentser og at holde paa Examenskommissioner. Det kan jeg ikke se. Det, der ved en saadan Examen i Eighed med Magisterkonferentser skulde undersøges, vilde jo være Kandidatens almindelige Modenhed, ikke just hans særlige videnskabelige Kvalifikationer; thi det er ikke det, hvorpaa det kommer an ved en Embedsexamen, der gjælder det om hans Dygtighed til at behandle det Stof, han har faaet, til at behandle og fremstille det, og det vil kunne prøves af en Examenskommission. Ja, jeg gaar ud fra, at det lettere vil kunne prøves af en saadan, end af de Professorer, der selv have veiledet den unge Mand, givet ham deres Meninger, og derfor ganske naturligt menneffeligt ere tilbøjelige til at forlange deres egne Meninger igjen og at faae dem behandlede paa den Maade, hvorpaa de behandle dem. Jeg kan ikke, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgfreds (Goss) gaa ud fra, at Examenskommissionens Medlemmer skulde være mere fordomsfulde i saa Henseende, mere fristede til at forlange, hvad de selv mene, end Professorerne. For mig stiller det sig, som om det Modsatte snarere maa være Tilfældet. Det ærede Medlem kom ogsaa med den almindelig kjendte Anse mod Examenskommissioner, at der ikke skulde være Kræfter til at besætte dem. Ja, det siges; men det er en meget haard Dom over vor Embedsstand, baade den theologiske og den juridiske, at Embedsmændene nogle Aar efter, at de have forladt Universitetet, ikke skulde være istand til saaledes i Almindelighed at kunne prøve, om en Kandidat har det Grundlag, han behøver at have for at kunne gaa over i praktisk Embedsvirksomhed. Jeg tror bedre i den Henseende baade om den theologiske og om den juridiske Embedsstand end de Herrer, der mene, at det, de have